

wetenschappelijk onderzoek op de afdeling Psychotherapie Riagg Rijnmond

ESPRi

3 oktober 2013

kees kooiman

afdeling Psychotherapie

doelgroepen

- patiënten met ernstige persoonlijkheidspathologie
 - bij ontregeling relatief snel te stabiliseren
 - zoeken voor de persoonlijkheidspathologie behandeling
- patiënten met syndroompathologie
 - co-morbide persoonlijkheidspathologie
 - zoeken voor de syndroompathologie behandeling

afdeling Psychotherapie behandelaanbod

- psychodynamische psychotherapie
 - dynamische interpersoonlijke therapie
 - transference focused psychotherapie
- (cognitieve) gedragstherapie
- schematherapie
- systeemtherapie
- groepstherapie

afdeling Psychotherapie

gemeenschappelijke basis

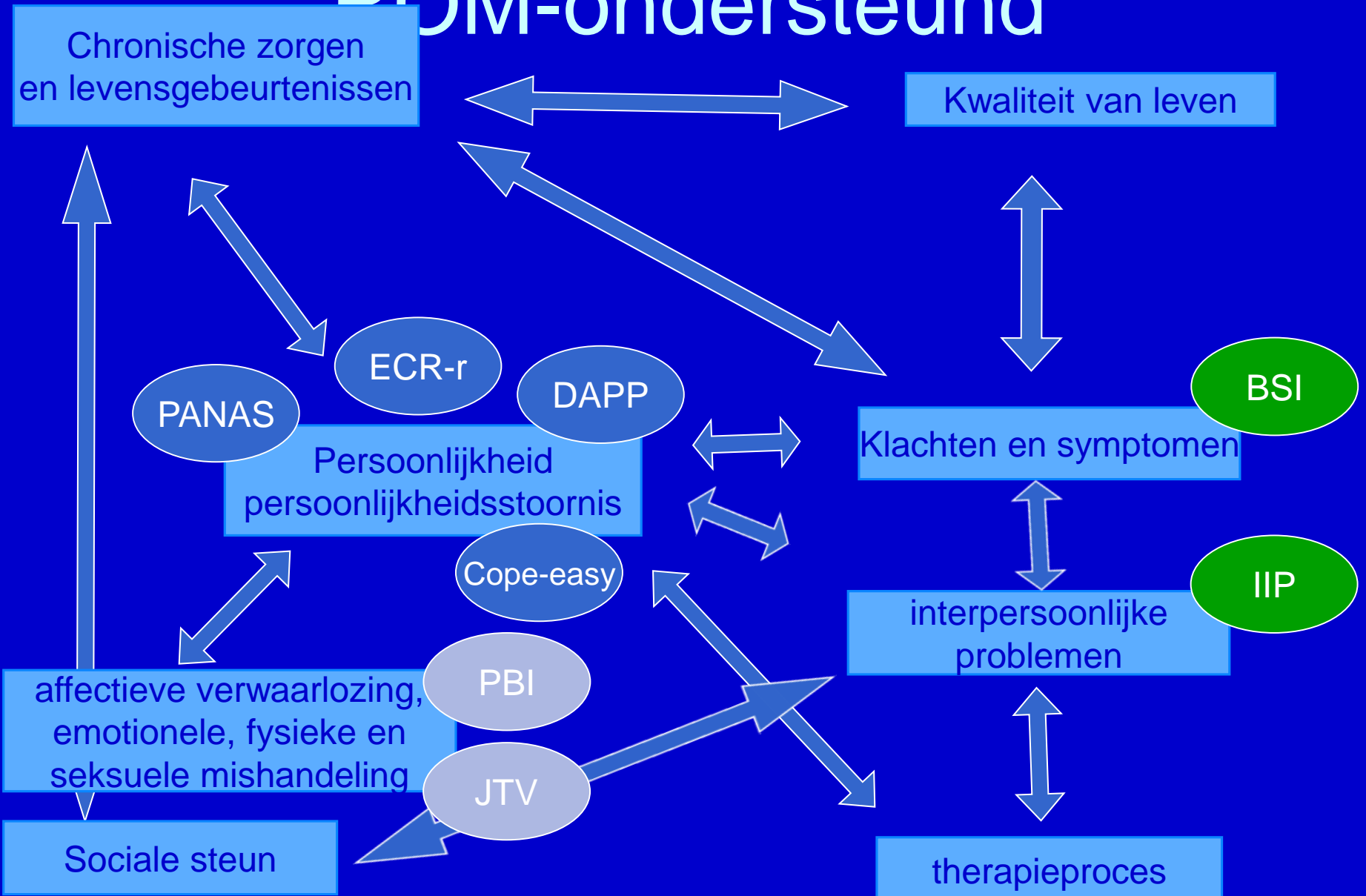
- algemene therapiefactoren
 - in overeenstemming met de richtlijnen
 - empirisch ondersteund
- ‘methodisch werken, integratief denken’
- gemeenschappelijke therapiefactoren
 - affectregulatie, gehechtheid, mentaliseren
- participeren in wetenschappelijk onderzoek

afdeling Psychotherapie wetenschappelijk onderzoek

- uitgangspunten:
 - passend bij alle therapiemodellen
 - aansluiting bij biologie
 - relevant voor theorie en voor praktijk
- uitwerking:
 - gehechtheid en affectregulatie
 - gehechtheid en mentaliseren
 - gehechtheid en therapeutische relatie

afdeling Psychotherapie

BOM-ondersteund

afdeling Psychotherapie wetenschappelijk onderzoek

- gehechtheid en affectregulatie bij vrouwelijke psychotherapie patiënten
- gehechtheid en mentaliseren
- gehechtheid en therapeutische relatie

gehechtheid en affectregulatie

- in samenwerking met de afdeling Psychiatrie EMC
 - Steven Kushner (promotor)
 - Joke Tulen (co-promotor)
 - Astrid Kamperman
- promovenda: Jurate Aleknaviciute

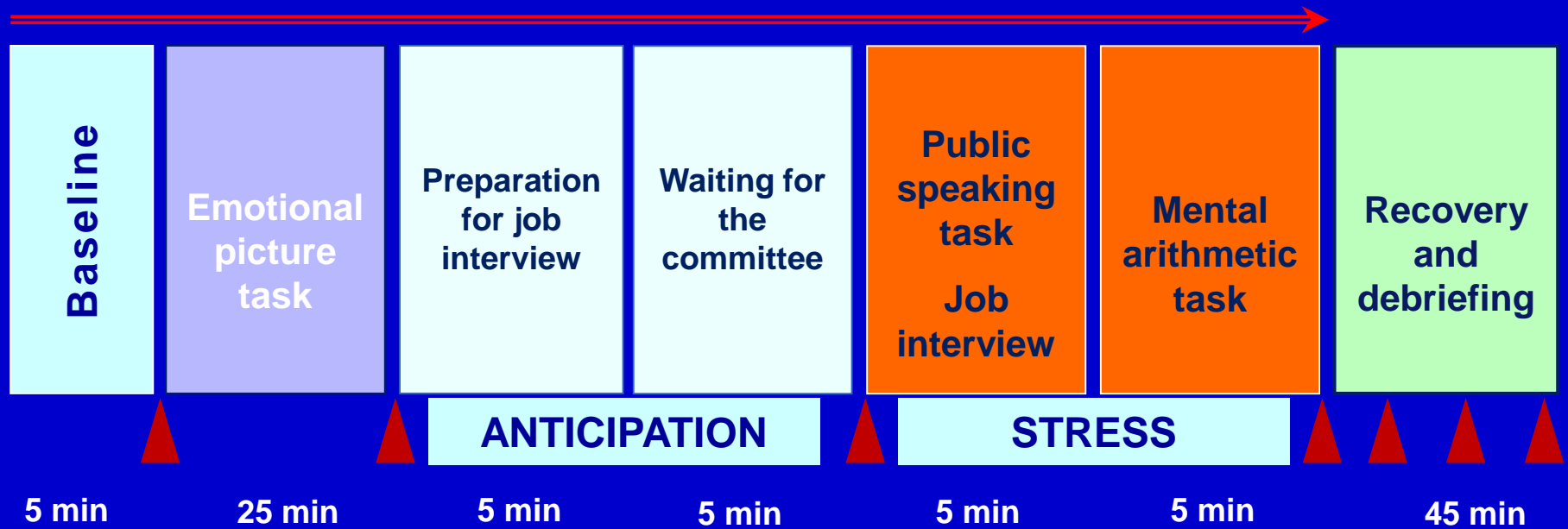
gehechtheidstijl en affectregulatie bij psychotherapie patiënten

- gehechtheidstijl als voorspeller voor psychofysiologische reactiviteit / ontregeling op emotionerende plaatjes (IAPS) resp Trier Social Stress Test
 - hartritme variabiliteit
 - huidgeleiding
 - speekselcortisol
 - diverse psychologische maten

Study procedure

HR & SCL

7x saliva sampling

IAPS

arousal

HOOG

LAAG

HOOG (plezierig)

valentie

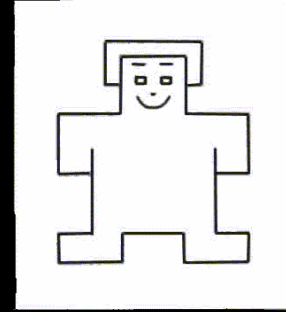
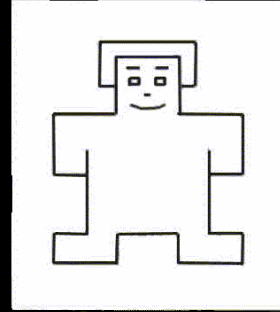
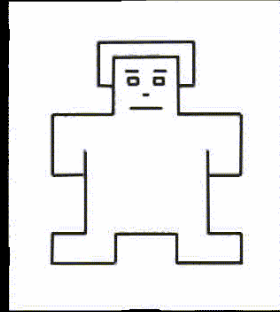
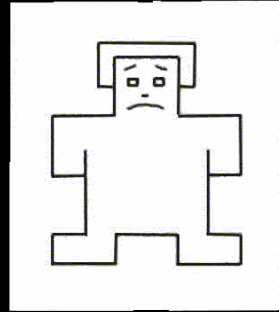
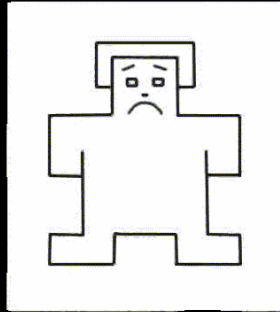
LAAG (onplezierig)

Self Assessment Manikin (SAM)

plezierig

onplezierig

1

2

3

4

5

6

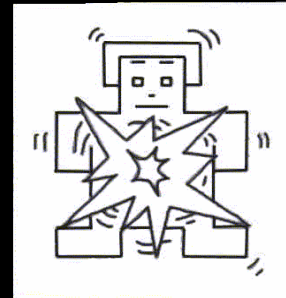
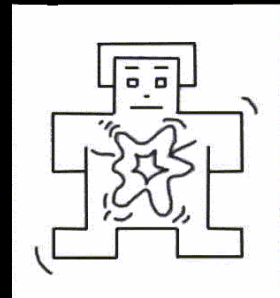
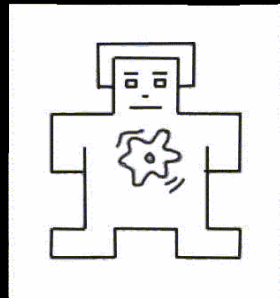
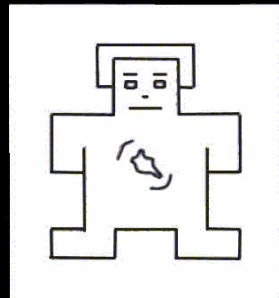
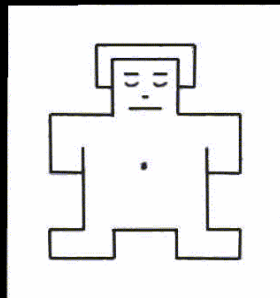
7

8

9

kalm

opgewonden

TSST

Anticipation period:

Preparation (5 min)

Waiting (5min)

Stress period:

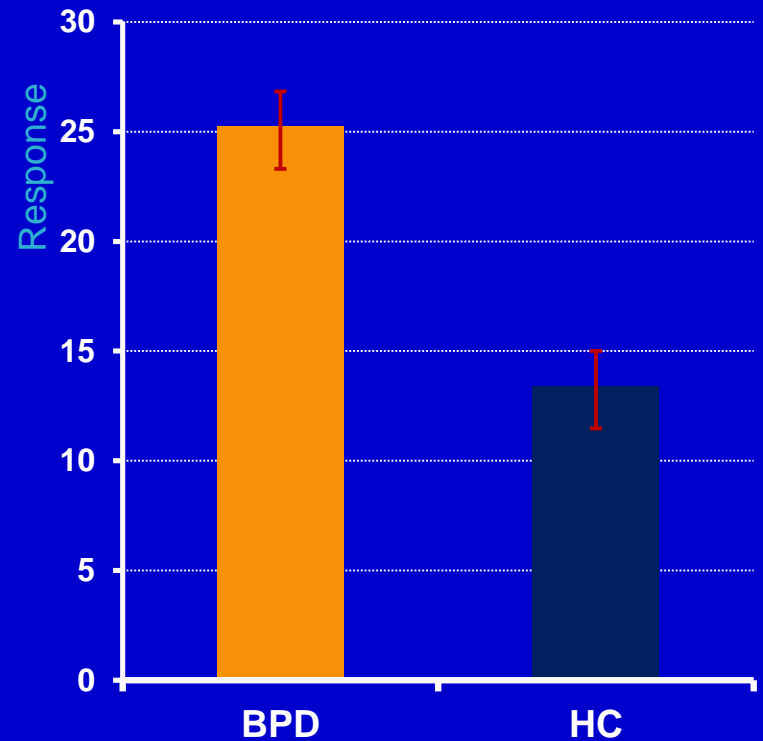
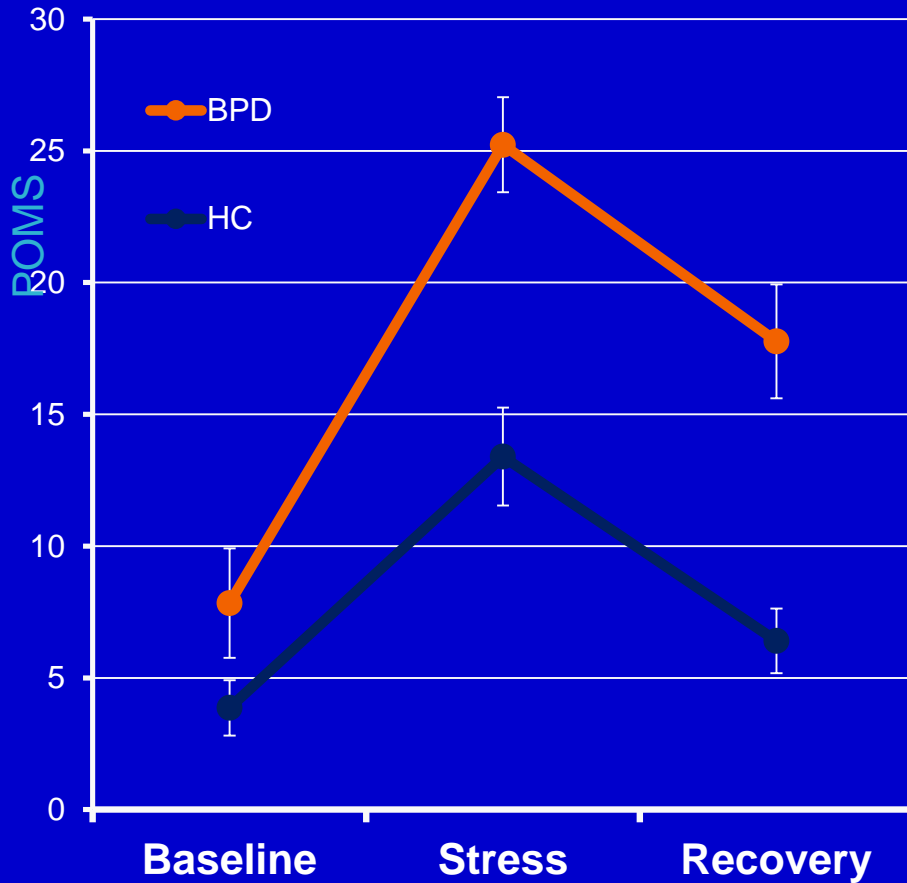
Mock job interview (5 min)

Mental arithmetic task (5 min)

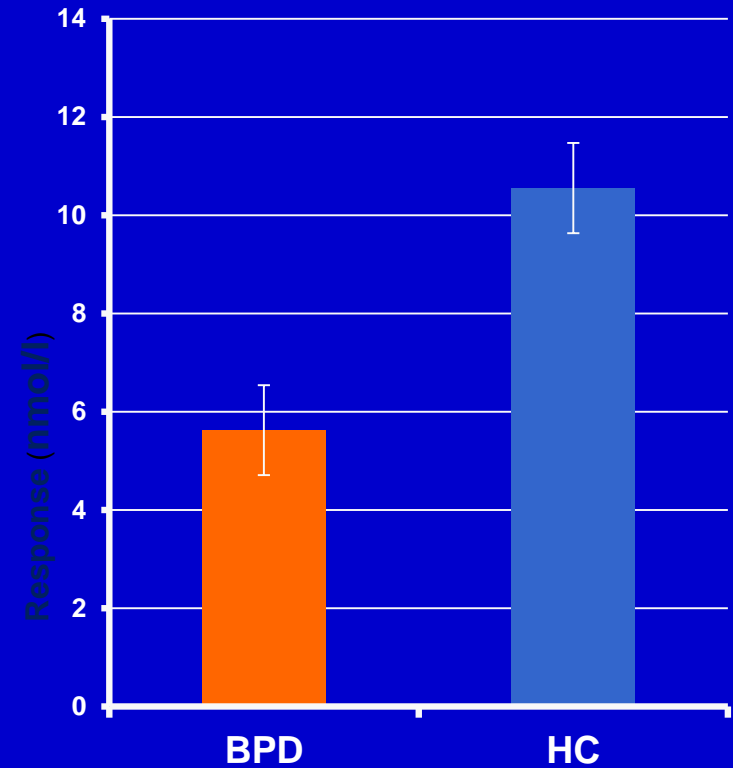
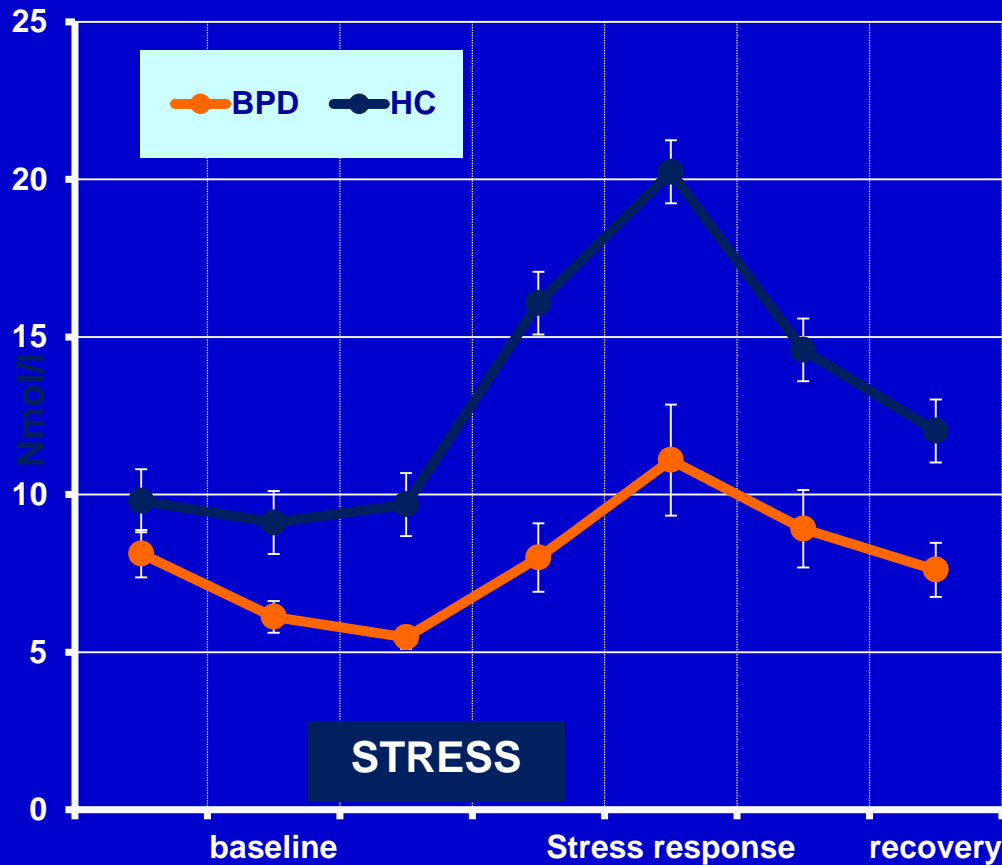
gehechtheidstijl en affectregulatie bij psychotherapie patiënten

- momenteel n=84 patiënten en n=94 gezonde vrouwen geïnccludeerd
- hopen op n=100 patiënten eind 2013

Subjective mood disturbance in response to TSST

Salivary Cortisol in response to TSST

Time effect: $p=0,00$; time*group: $p=0,03$; group effect: $p=0,00$; $\eta^2= 0,4$

publicatieplan

- **ECR-r Dutch, structure and validity (Kooiman et al., 2013)**
- **Attachment Network Q-sort (ANQ)-Dutch (Allen et al., 2005; Fonagy et al., 2002), structure and validity**
- **Attachment style in female outpatients and psychophysiological reactivity on emotional stimuli.**
- **Attachment style in female outpatients and psychophysiological reactivity on stress induction.**
- **Psychophysiological reactivity predictive for psychotherapy outcome?**

gehechtheid en mentaliseren

- **MBT: onveilige gehechtheid gaat samen met slecht kunnen mentaliseren wat leidt tot interpersoonlijke problemen en psychopathologie**
- **Weinig maten voor mentaliseren**
- **In ontwikkeling: Perspective Taking Questionnaire (PTQ; Levy et al., 2005)**
- **studie:**
 - **cross-sectioneel**
 - **alle patiënten afdeling Psychotherapie**
 - **associatie tussen gehechtheid (ECR-r) en affectief (TAS-20) en cognitief mentaliseren (PTQ)**
- **n=179 patiënten (inclusie geëindigd)**

gehechtheid en therapeutische relatie

- **therapeutische relatie belangrijke voorspeller voor therapie-uitkomst**
- **therapeutische relatie niet alleen door patiënt bepaald, maar ook door therapeut**
- **veel onderzoek naar patiëntkenmerken als predictor voor therapeutische relatie en voor therapie-uitkomst, weinig naar therapeutkenmerken**
- **Voorstel:**
 - **gehechtheidstijl en andere patiëntkenmerken X gehechtheidstijl en andere therapeutkenmerken als voorspeller voor therapeutische relatie en therapie-uitkomst (ROM)**